

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik nr 6.1 do Wniosku do Zarządu
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 17 września 2013 r.

Regionalny Program Operacyjny
Warmia i Mazury
na lata 2007-2013

**Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Warmia i Mazury na lata 2007-2013 do konkursu nr 02/13/6.2.1**

Olsztyn, 17 września 2013 r.

Spis treści

CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY OGÓLNE	6
1. Pojęcie kwalifikowalności wydatków	6
2. Podmiot ponoszący wydatki	7
3. Uznanie wydatku za poniesiony	7
4. Termin poniesienia wydatku	8
5. Ogólne warunki uznania wydatku za kwalifikowalny	10
6. Podatek VAT oraz inne obciążenia publicznoprawne	11
7. Projekty generujące dochód, dochód incydentalny oraz kary umowne	12
CZĘŚĆ DRUGA - WARUNKI UZNANIA ZA KWALIFIKOWALNE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYDATKÓW	14
A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu	14
8. Prace przygotowawcze	14
B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu	15
9. Nabycie nieruchomości	15
10. Zakup środków trwałych	18
11. Instalacja środków trwałych	19
12. Amortyzacja środków trwałych – zgodnie z częścią D punkt 35.3	19
13. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych	19
14. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	19
15. Roboty budowlane	20
16. Opłaty za usunięcie drzew i krzewów, opłaty za zajęcie pasa drogowego wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót	21
17. Wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000	21
18. Najem nieruchomości lub ich części	22
19. Wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy)	22
20. Wkład niepieniężny	22
21. Pozostałe wydatki	23
22. Postanowienia szczególne w zakresie wydatków na mieszkalnictwo	23
23. Działania termomodernizacyjne	23
C. Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem	23
24. Postanowienia ogólne	23
25. Wynagrodzenia	24
26. Inne świadczenia dla osób fizycznych	24
27. Pozostałe wydatki bieżące	24
28. Wydatki związane z ogólnym zarządaniem	24
29. Kwalifikowalność nadzoru	25
30. Inwestor zastępczy	25
31. Wydatki na zarządzanie projektem	25
32. Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia	26
33. Wydatki na promocję projektu	26
34. Wydatki dotyczące projektów promocyjnych i informacyjnych	26
D. Wydatki niekwalifikowalne	27
35. Wydatki niekwalifikowalne	28
CZĘŚĆ TRZECIA - WYKAZ WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH I NIEKWALIFIKOWANYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH OSI PRIORYTETOWYCH RPO WiM NA LATA 2007-2013	30
Oś priorytetowa I Przedsiębiorczość	30
1.1 Inwestycje w infrastrukturę badawczą instytucji B+RT oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	30
1.2 Tworzenie parków technologicznych, przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości	31
1.3 Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami	34
1.4 Budowa i rozbudowa klastrów o znaczeniu lokalnym i regionalnym	35

1.5 Wsparcie MŚP – promocja produktów i procesów przyjaznych dla środowiska – Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II	37
1.6 Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II	37
1.7 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MŚP w zakresie innowacji i nowych technologii - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II	37
1.8 Wsparcie przedsięwzięć przemysłowo-naukowych - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II	38
1.9 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II	38
1.10 Przygotowanie stref przedsiębiorczości	38
1.11 Regionalny System Wspierania Innowacji	39
1.12 Instytucje otoczenia biznesu	41
1.13 Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe	42
1.14 System obsługi inwestora na poziomie regionalnym	43
1.15 Wspieranie wytwarzania i promocji produktów regionalnych	44
Oś Priorytetowa II Turystyka	46
2.1 Baza noclegowa i gastronomiczna	46
2.2 Infrastruktura uzdrowiskowa	47
2.3 Infrastruktura sportowo- rekreacyjna	48
2.4 Publiczna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna	49
2.5 Dziedzictwo kulturowe	50
2.6 Infrastruktura kultury	51
2.7 Promocja województwa i jego oferty turystycznej	52
Oś Priorytetowa III Infrastruktura Społeczna	53
3.1 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną	53
3.2 Infrastruktura ochrony zdrowia	54
3.3 Pozostałe infrastruktura społeczna	55
Oś Priorytetowa IV Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast	56
4.1 Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	56
4.2. Wzmocnienie funkcji społecznych	57
4.3 Rewitalizacja miast	58
4.4 Restrukturyzacja terenów powojennych i przemysłowych	59
Oś Priorytetowa V Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna	61
5.1 Infrastruktura kolejowa	61
5.2 Tabor kolejowy	61
5.3 Porty lotnicze	62
5.4 Infrastruktura portowa	63
5.5 Śródlądowe drogi wodne	64
5.6 Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny	65
5.7 Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój lokalny	65
5.8 Infrastruktura energii elektrycznej	66
6. Oś Priorytetowa VI Środowisko przyrodnicze	67
6.1 Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	67
6.2 Gospodarka wodno-ściekowa	68
6.3 System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach	69
6.4 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	70
6.5 Bezpieczeństwo ekologiczne	71
Oś Priorytetowa VII Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	72
7.1 Tworzenie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	72
7.2 Usługi i aplikacje dla obywateli	73
7.3 Usługi i aplikacje dla MŚP	74
7.4 Kształcenie kadr dla informatyki	75

Wykaz aktów prawnych

Zakres przedmiotowy projektów musi być zgodny z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi, krajowymi oraz z dokumentami wydanymi przez Instytucję Zarządzającą, w tym w szczególności z:

- Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. UE L Nr 210, str. 25 z późn. zm.);
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1784/1999 (Dz. Urz. UE L Nr 210, str.1);
- Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/ 2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L Nr 371, str. 1 z 27.12.2006, sprostowane – Dz. Urz. UE L Nr 45 str. 3 z 15.02.2007);
- Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (Dz. Urz. UE L 214/3 z 09.08.2008 z późn. zm.);
- ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2009 r. Nr. 84, poz. 712 z późn. zm.);
- Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013;
- Szczegółowym opisem osi priorytetowej RPO WiM na lata 2007-2013 wydanym przez Instytucję Zarządzającą.

Projekt powinien również być zgodny z przepisami odpowiednich ustaw i rozporządzeń, w szczególności z:

- ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759);
- ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 r. , poz. 330)
- ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.);
- ustawą z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1578);
- ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr. 220, poz. 1447, z późn. zm.);
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr. 157, poz. 1240, z późn. zm.);
- ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. 2013 r., poz. 260);
- ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2010r., Nr 102, poz. 651, z późn. zm.);
- ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.);

- ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.);
- rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599);
- rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562);
- rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 85, poz. 719);
- rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 października 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1356);
- rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 214, poz. 1661).
- rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 117, poz. 787).

CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY OGÓLNE

1. Pojęcie kwalifikowalności wydatków.

- 1.1 Wydatek kwalifikowalny to wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Wydatek stanowi wydatek kwalifikowalny, jeśli realizowany jest zgodnie z zasadami obowiązującymi w ramach RPO WiM na lata 2007-2013, oraz kwalifikuje się do refundacji (lub rozliczenia w przypadku systemu zaliczkowego) ze środków przeznaczonych na realizację Programu w trybie określonym w umowie o dofinansowanie projektu;
- 1.2 Niniejsze wytyczne określają warunki uznania wydatku za wydatek kwalifikowalny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Warunki te wynikają w szczególności z:
  - regulacji prawnych dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE,
  - *Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*, opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.
- 1.3 Wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych;
- 1.4 Kwalifikowalne są wydatki na realizację projektów realizowanych wyłącznie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Wyjątkiem są projekty promocyjne. W przypadku, gdy pokrycie wydatku środkami przeznaczonymi na realizację RPO WiM na lata 2007-2013 stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE (lub pomoc *de minimis*), wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia równocześnie:
  - wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych, oraz
  - wszystkie dotyczące go warunki określone w programie pomocowym, tj. w akcie prawa polskiego stanowiącym podstawę prawną udzielenia pomocy.
- 1.5 Zgodnie z art. 87 ust. 1 TWE, pomocą publiczną jest wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu środków i zasobów publicznych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub jedynie grozi zakłóceniem konkurencji na rynku wspólnotowym poprzez sprzyjanie niektórym podmiotom lub produkcji określonych towarów bądź usług.
- 1.6 Art. 87 ust 1 TWE wyznacza przesłanki wystąpienia pomocy publicznej. Są to:
  - Wsparcie jest przyznawane przez państwo członkowskie lub przy wykorzystaniu zasobów państwowych (środków publicznych) na warunkach korzystniejsze niż rynkowe;
  - Wsparcie uprzywilejowuje konkretne podmioty lub grupy podmiotów, bądź produkcję określonych towarów lub usług;

- Wsparcie zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji na rynku (wpływ na konkurencję);
- Wsparcie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi (każda pomoc wpływająca na wymianę handlową między państwami członkowskimi jest niezgodna ze wspólnym rynkiem).

Aby wystąpiła pomoc publiczna muszą być spełnione wszystkie przesłanki jednocześnie (transfer środków publicznych, korzyść ekonomiczna, selektywność, wpływ na konkurencję oraz wpływ na wymianę handlową)

2. Podmiot ponoszący wydatki.

2.1 Co do zasady wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez Beneficjenta. Beneficjentem jest podmiot, z którym Instytucja Organizująca Konkurs zawarła umowę o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Wyjątki od tej zasady określają pkt 2.2.-2.3.

2.2 W uzasadnionych przypadkach Beneficjent może wskazać inny podmiot, który również będzie mógł ponosić wydatki kwalifikowalne. Będą to podmioty wymienione w punkcie **B-4** wniosku aplikacyjnego – Podmiot reprezentujący Wnioskodawcę/ Beneficjenta (uszczegółowienie kategorii podmiotów, które będą mogły ponosić wydatki w imieniu Beneficjenta zawiera instrukcja wypełniania wniosku odnośnie punktu B4).

Wydatki w ramach projektu ponosić mogą także partnerzy projektu, nie będący Liderem przedsięwzięcia.

2.3 W przypadku, gdy projekt przewiduje nabycie praw do korzystania z aktywów w drodze leasingu wydatkiem kwalifikowalnym może być:

- wydatek na zapłatę rat leasingowych ponoszony przez leasingobiorcę w okresie objętym realizacją projektu.

3. Uznanie wydatku za poniesiony.

3.1 Co do zasady wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu. Wyjątki od tej zasady określają pkt 3.2. – 3.4.

3.2 Wydatek kwalifikowalny polegający na amortyzacji środka trwałego lub wartości niematerialnej uważa się za poniesiony, jeśli został dokonany odpis amortyzacyjny.

3.3 Wydatek kwalifikowalny polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeśli wkład został faktycznie wniesiony.

3.4 W przypadku, jeśli umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, naliczenie kwoty zatrzymanej uważa się za poniesienie wydatku kwalifikowalnego. Wydatkiem kwalifikowanym jest również wydatek faktycznie poniesiony przez partnera lub podmiot upoważniony przez Beneficjenta.

4. Termin poniesienia wydatku.

- 4.1 W Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 kwalifikowalne są wydatki poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 roku oraz nie później niż 30 czerwca 2015 roku (w szczególnych, uzasadnionych przypadkach Instytucja Organizująca Konkurs może przedłużyć termin kwalifikowania się wydatków).

Powyższa zasada ma także zastosowanie w przypadku projektów objętych pomocą de minimis, natomiast w przypadku projektów objętych pomocą publiczną wydatki kwalifikują się:

1. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz.1599) - prace przygotowawcze związane z przygotowaniem nowej inwestycji mogą rozpocząć się przed złożeniem przez przedsiębiorcę wniosku, jednak nie mogą być rozpoczęte wcześniej niż po dniu 1 stycznia 2009 r. oraz prace inwestycyjne związane z realizacją nowej inwestycji mogą rozpocząć się po złożeniu przez przedsiębiorcę wniosku;
2. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. Nr 214, poz. 1661) - jeżeli prace w projekcie zostały rozpoczęte po złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu i Wnioskodawca uzyskał pisemne potwierdzenie, że Projekt kwalifikuje się do objęcia pomocą, z zastrzeżeniem szczegółowej weryfikacji wniosku na etapie oceny formalnej wniosku.
3. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 117, poz. 787).

Dodatkowo w przypadku dużych przedsiębiorców muszą być spełnione warunki określone w art. 8 ust. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008.

Zgodnie z ww. Rozporządzeniem, rozpoczęcie prac inwestycyjnych związanych z realizacją nowej inwestycji następuje z chwilą podjęcia prac budowlanych lub złożenia pierwszego oświadczenia woli dotyczącego nabycia ruchomych środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, w tym w szczególności zawarcia umowy sprzedaży, leasingu, najmu, dzierżawy. O ponoszeniu wydatków związanych z opracowywaniem dokumentacji traktuje punkt 8.1.

- 4.2 Zgodnie z założeniami przyjętymi przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM na lata 2007-2013 projekt, w ramach, którego ponoszone są wydatki, musi być realizowany zgodnie z zasadą n+3 (**dla projektów złożonych do końca 2010 r.**), zasadą n+2 (**dla projektów złożonych po 2010 r.**). Zasada ta jest jednym z kryteriów oceny formalnej projektu. Oznacza to, że Beneficjent zobligowany jest zrealizować i rozliczyć projekt w terminie n+3, n+2, gdzie „n” to rok, w którym Beneficjent **podpisał umowę** na dofinansowanie realizacji projektu (w szczególnych, uzasadnionych przypadkach Instytucja Organizująca Konkurs może wyrazić zgodę na wydłużenie okresu realizacji projektu).

- 4.3 Każdy projekt współfinansowany ze środków funduszy w ramach RPO WiM na lata 2007-2013 powinien zachować trwałość przez **okres 5 lat**, a w przypadku MŚP **okres 3 lat** od daty finansowego zakończenia Projektu, czyli od daty poniesienia ostatniego wydatku w ramach projektu (dokonanie przez Beneficjenta zapłaty na podstawie ostatniej faktury/innego dowodu księgowego o równoważnej wartości dowodowej, dotyczącej wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach projektu).

Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji, tj.:

- a) modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz
- b) wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

Znacząca modyfikacja oznacza jednocześnie spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. a i co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. b.

Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia.

Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 Rozporządzenia Rady nr (WE) 1083/2006.

- 4.4 Terminy poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu określa harmonogram rzeczowo-finansowy stanowiący załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu, dołączanych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Terminy te nie mogą wykraczać poza daty graniczne określone w pkt 4.1. Beneficjent powinien także ponosząc wydatki zachować zasadę opisaną w punkcie 4.2.
- 4.5 W ramach RPO WiM na lata 2007-2013 istnieje możliwość dofinansowania projektów częściowo lub całkowicie zrealizowanych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, z wyjątkiem projektów podlegających pomocy publicznej zgodnie z właściwymi rozporządzeniami. Jeżeli rozporządzenia tak stanowią, projekty takie muszą spełniać zasady obowiązujące dla projektów, których realizacja nie została rozpoczęta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Wniosek o dofinansowanie projektu i umowa o dofinansowanie mogą dopuszczać uznanie za kwalifikowalne wydatki poniesione przed dniem jej zawarcia.

- 4.6 Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się:

- a) w przypadku wydatków pieniężnych:
  - dokonanych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą - datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu ponoszącego wydatek,
  - dokonanych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności - datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu,
  - dokonanych gotówką – datę faktycznego dokonania płatności,

- b) w przypadku amortyzacji – datę dokonania odpisu amortyzacyjnego jednak nie wcześniej niż 1 stycznia 2007,
- c) w przypadku wkładu rzeczowego – datę faktycznego wniesienia wkładu, jednak nie wcześniej niż 1 stycznia 2007,
- d) W przypadku jeśli umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, kwota ta będzie mogła zostać uznana za wydatek kwalifikowalny dopiero wówczas, gdy zostanie przekazana na konto wykonawcy, w okresie realizacji projektu. Termin realizacji projektu powinien obejmować okres gwarancyjny, po upływie, którego następuje zwrot kwoty zatrzymanej; z tym, że wypłata kwoty zatrzymanej musi nastąpić przed upływem końcowego terminu ponoszenia wydatków kwalifikowanych określonego w umowie o dofinansowanie projektu. Beneficjent może podjąć działania mające na celu przyspieszenie terminu zwrotu kwot zatrzymanych. W tym celu, Beneficjent może np.: posłużyć się gwarancją instytucji finansowej zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

W takim przypadku Wykonawca uzyskuje zwrot kwoty zatrzymanej w zamian za przedstawienie gwarancji instytucji finansowej na tę kwotę. Kwota zatrzymana, która została wypłacona wykonawcy, uważana jest za wydatek faktycznie poniesiony, co stanowi jeden z warunków koniecznych do uznania danego wydatku za wydatek kwalifikowalny. Zobowiązuje się jednocześnie Beneficjenta do zatrzymania ostatniej faktury wykonawcy w przypadku kwoty zatrzymanej – datę dokonania pozostałej (tzn. niezatrzymanej) części płatności, ustaloną zgodnie z lit. a.

5. Ogólne warunki uznania wydatku za kwalifikowalny.

- 5.1 Wydatek powinien być **niezbędny** dla realizacji projektu. Jest to podstawowa zasada kwalifikowalności wydatków w ramach funduszy strukturalnych. Wydatek, który jest niezbędny dla wdrażania i realizacji projektu, to wydatek, bez którego projekt nie mógłby zostać zrealizowany.
- 5.2 Wydatek powinien być dokonany zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym stanowiącymi załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. Wniosek (wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym) określa szczegółowe rodzaje wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, maksymalne kwoty wydatków kwalifikowalnych w poszczególnych kategoriach wydatków oraz terminy ich dokonywania. Dodatkowo należy założyć, że **wydatek może być uznany za niekwalifikowany na etapie realizacji projektu.**
- 5.3 Wydatek powinien być dokonany zgodnie z obowiązującym prawem, w szczególności zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759) w zakresie obowiązywania w/w ustawy.
- 5.4 Wydatek powinien być dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy najbardziej korzystnym ekonomicznie wydatku. Zasadę tę uznaje się za spełnioną w szczególności wówczas, gdy wydatek był dokonany w trybie ustawy Prawo zamówień

publicznych. W przypadku wydatków poniesionych w innym trybie niż określonym w ustawie Prawo Zamówień Publicznych zachowanie tej zasady spoczywa na podmiocie ponoszącym wydatek.

- 5.5 Wydatek, który został uznany za kwalifikowalny w ramach danego projektu nie może zostać zrefundowany całkowicie lub częściowo dwa razy ze środków publicznych krajowych lub wspólnotowych i tym samym nie może być ponownie uznany za wydatek kwalifikowalny w ramach innego projektu (zakaz podwójnego finansowania projektu).
- 5.6 Wydatek powinien być należycie udokumentowany. Dowodem poniesienia wydatku jest faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty.

6. Podatek VAT oraz inne obciążenia publicznoprawne.

- 6.1 Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt d rozporządzenia 1080/2006 podatek od towarów i usług (VAT) może być uznany za kwalifikowalny tylko wtedy, gdy został rzeczywiście i ostatecznie poniesiony przez Beneficjenta, a ten nie ma prawnej możliwości jego odzyskania (podatku VAT). Możliwość odzyskania podatku VAT należy rozpatrywać w świetle Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 54 poz. 535, z późn. zm.) i Ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej z dnia 26 listopada 2010 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 1578).
- 6.2 Podatek VAT może być uznany za kwalifikowalny wyłącznie wtedy, gdy Beneficjent, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem krajowym, nie posiada prawa do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Oznacza to że, istotne jest posiadanie potencjalnej prawnej możliwości do odzyskania podatku VAT, by podatek uznać za koszt niekwalifikowalny.
- 6.3 Istnieje możliwość uznania części podatku VAT za kwalifikowalny, jeżeli Wnioskodawca/Beneficjent prowadzi, poza działalnością gospodarczą opodatkowaną podatkiem VAT, również działalność zwolnioną z podatku VAT. Oznacza to, że do każdego wydatku Wnioskodawca/Beneficjent powinien podejść indywidualnie, aby określić czy jego poniesienie związane jest z działalnością gospodarczą opodatkowaną podatkiem VAT (podatek VAT niekwalifikowalny), z działalnością zwolnioną z podatku (podatek VAT kwalifikowalny), związane jednocześnie z działalnością gospodarczą opodatkowaną podatkiem VAT i działalnością zwolnioną z podatku VAT. W tym ostatnim przypadku podatek jest kwalifikowalny według proporcji wskazanej przez Beneficjenta w Oświadczeniu, w którym podaje, jaką część podatku był w stanie odzyskać, a jakiej nie, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Wnioskodawca/Beneficjent może przedstawić również informację na ten temat wydaną przez Urząd Skarbowy, jeśli nie jest w stanie samodzielnie wyliczyć proporcji.
- 6.4 Prawo do odliczenia podatku VAT przysługuje Beneficjentowi, jeśli spełnione są następujące warunki:
- Beneficjent jest podatnikiem podatku VAT,
  - Zakupione przez Beneficjenta towary lub usługi wykorzystywane są przez niego do wykonywania czynności opodatkowanych.

- 6.5 Beneficjent zobowiązany jest załączyć do wniosku aplikacyjnego oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy może odzyskać podatek VAT.
- 6.6 Inne obciążenia publicznoprawne mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli:
- zostały ostatecznie poniesione, oraz
  - zostały spełnione pozostałe warunki określone w niniejszych wytycznych.

7. Projekty generujące dochód, dochód incydentalny oraz kary umowne.

- 7.1 Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu z inwestycji w okresie referencyjnym¹ (po obliczeniu luki finansowej).
- 7.2 W przypadku, gdy nie wszystkie wydatki w ramach inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
- 7.3 Kalkulacja oczekiwanego dochodu z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności lub biznes planie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.
- 7.4 Metodologia obliczania dochodu, a także sposobu jego monitorowania jest przedmiotem wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód. Metodologia zawarta jest w załączniku do instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WiM na lata 2007-2013.
- 7.5 Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- 7.6 Dochód incydentalny

Przez dochód incydentalny rozumiany dochód, który nie jest związany z działalnością operacyjną Beneficjenta (nie stanowi dochodu w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady Nr 1083/2006), np. dochód z tytułu odsprzedaży drewna, złomu lub wynajęcia pomieszczeń.

Jednakże, jeśli dochody incydentalne są istotne, powinny być uwzględnione podczas obliczenia luki finansowej dla projektu oraz wykorzystane do sfinansowania części kosztów inwestycyjnych projektu.

W przypadku, gdy w trakcie realizacji projektu wystąpią incydentalne dochody (np. ze sprzedaży drewna, złomu lub wynajęcia pomieszczeń, wynikającej z przygotowania terenu pod inwestycję), które nie zostały przewidziane w analizie finansowej dla projektu, obowiązują następujące zasady:

- jeżeli wydatki związane z wygenerowanymi dochodami (np. koszty wycięcia drzew lub krzewów albo koszty pozyskania złomu, który następnie zostanie

---

¹ Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostaną wskazane w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących*.

sprzedany) stanowią wydatki kwalifikowalne w ramach projektu, uzyskany dochód (rozumiany jako różnica między przychodem, a kosztem związanym z uzyskaniem tego przychodu) pomniejsza wydatki kwalifikowane w ramach projektu, przy czym przez wydatki związane z wygenerowanymi przychodami należy rozumieć tylko dodatkowe wydatki związane z uzyskaniem przychodów, które nie zostały uwzględnione w ramach kosztów projektu,

- w przypadku, gdy wydatki związane z wygenerowanymi dochodami nie stanowią wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, uzyskany dochód nie pomniejsza wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu.

7.7 Kary umowne

W przypadku naliczania wykonawcy kar umownych lub uzyskania środków w związku z realizacją gwarancji dobrego wykonania umowy, wysokość kosztów kwalifikowalnych (a co za tym idzie – kwoty dofinansowania) ulega odpowiedniemu zmniejszeniu. Za koszt kwalifikowalny uznaje się bowiem wyłącznie koszt faktycznie poniesiony przez Beneficjenta.

- W sytuacji, gdy Beneficjent otrzymał karę umowną albo pomniejszył wypłaconą wykonawcy kwotę wykazaną na fakturze o wysokość kary jest zobowiązany do pomniejszenia kwoty wydatków kwalifikowalnych we wniosku o płatność o wysokość uzyskanej kary oraz wyliczenia w oparciu o tę kwotę wnioskowanej kwoty refundacji.
- W sytuacji, gdy naliczona kara umowna jest kwestionowana przez Wykonawcę - kara jest przedmiotem postępowania sądowego – na moment rozliczania wniosku o płatność kwota wydatków kwalifikowalnych nie pomniejszana jest o wartość kary umownej. Po ustaleniu ostatecznej wartości kary umownej i otrzymaniu kary od Wykonawcy, Beneficjent zobowiązany jest do niezwłocznego dokonania zwrotu dofinansowania odpowiadającego karze ustalonej w postępowaniu sądowym. Niedokonanie przez Beneficjenta niezwłocznego zwrotu dofinansowania odpowiadającego karze ustalonej w postępowaniu sądowym uznane będzie za nieprawidłowość skutkującą procedurą odzyskiwania środków.
- W przypadku, gdy Beneficjent poniósł wymierne straty lub dodatkowe koszty na skutek nieprawidłowej/nieterminowej realizacji projektu przez wykonawcę, wówczas kwota wydatków kwalifikowalnych stanowiących podstawę do refundacji winna być pomniejszona o kwotę wynikającą z różnicy kary umownej i wartości strat/dodatkowych kosztów. W takim przypadku Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego udokumentowania poniesionej straty/kosztu. W sytuacji, gdy wyliczenie ww. strat/kosztów jest niemożliwe, uzyskana przez Beneficjenta kara umowna powinna w całości pomniejszać kwotę wydatków kwalifikowalnych stanowiącą podstawę do wyliczenia kwoty refundacji.

CZĘŚĆ DRUGA - WARUNKI UZNANIA ZA KWALIFIKOWALNE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYDATKÓW

A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu.

8. Prace przygotowawcze.

8.1 Wydatki na zakup usług dotyczących opracowania dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli dokumentacja taka jest wymagana przez prawo krajowe bądź wspólnotowe albo przez IZ/IP/IP II. Dotyczy to w szczególności wydatków na opracowanie:

- a) studium wykonalności/biznes planu
- b) oceny oddziaływania na środowisko
- c) dokumentacji technicznej/programu funkcjonalno-użytkowego,
- d) dokumentacji przetargowej,
- e) Lokalnego Programu Rewitalizacji (refundacja wydatku na opracowanie tego dokumentu możliwa jest tylko raz!),
- f) innych dokumentów dołączanych do wniosku o dofinansowanie,
- g) zakup nieruchomości niezabudowanej na zasadach określonych w punkcie 9.6,
- h) zakup nieruchomości zabudowanej w punkcie 9.4.

8.2 Wydatki na opłaty administracyjne związane z uzyskaniem pozwoleń lub zezwoleń niezbędnych do realizacji projektu mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne.

8.3 Warunkiem uznania wydatków określonych w pkt 8.1 za kwalifikowalne jest wskazanie tych wydatków we wniosku o dofinansowanie projektu stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

8.4 W przypadku projektów objętych pomocą publiczną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599), Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. Nr 85, poz. 719), Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. Nr 214, poz. 1661) oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. Nr 117, poz. 787) koszty prac przygotowawczych: punkt 8.1 pozycja „d” oraz punkt 8.2 stanowią koszt niekwalifikowalny.

Prace przygotowawcze i usługi doradcze mogą zostać uznane za wydatek kwalifikowalny jeżeli są świadczone przez ekspertów zewnętrznych i spełniają kryteria określone w art. 26 ust. 3 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008.

B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu.

9. Nabycie nieruchomości.

- 9.1 Wydatek na nabycie nieruchomości lub lokalu może być uznany za kwalifikowalny, jeśli nabycie nieruchomości lub lokalu zostało przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględnione w umowie o dofinansowanie projektu.
- 9.2 Nieruchomość zabudowana zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia o gospodarce nieruchomościami to „(...) grunt wraz z częściami składowymi, z wyłączeniem budynków i lokali, jeżeli stanowią odrębny przedmiot własności”.
- 9.3 Wydatek na nabycie nieruchomości obejmuje:
- cenę nabycia nieruchomości lub kwotę odszkodowania z tytułu wywłaszczenia nieruchomości,
  - wydatek na tymczasową dzierżawę nieruchomości w przypadku jej wywłaszczenia,
  - kwotę odszkodowania z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania obejmującego nieruchomość,
  - wydatek na wycenę sporządzoną przez rzeczoznawcę majątkowego,
  - wydatek na sporządzenie niezbędnych map,
  - wydatek na opłatę notarialną.
- 9.4 Jeżeli wydatek dotyczący nabycia nieruchomości jest wyższy niż wartość rynkowa nabywanej nieruchomości, potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651, z późn. zm.), to różnica między wartością za jaką nieruchomość została nabyta a wartością rynkową nie jest uwzględniana w wydatkach kwalifikowalnych. Wydatek dotyczący nabycia nieruchomości (z zachowaniem powyższych zapisów) jest kwalifikowany również w przypadku projektów objętych pomocą publiczną z zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599) jeżeli został poniesiony w terminie od 1 stycznia 2007 r.
- 9.5 Jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowalny może być uznana odpowiednia część ceny nabycia nieruchomości.
- 9.6 Wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Wyższy udział procentowy dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej, Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Wydatek ten jest kwalifikowany również w przypadku projektów objętych pomocą publiczną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego

z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599) jeżeli został poniesiony w terminie od 1 stycznia 2007 r.

Przez pojęcie gruntu – czyli nieruchomości niezabudowanej – należy rozumieć teren niezabudowany stanowiący odrębny przedmiot własności w myśl odpowiednich przepisów kodeksu cywilnego.

Obliczając maksymalną wysokość kosztu kwalifikowanego nieruchomości niezabudowanej należy posłużyć się poniższym wzorem:

$$S = 0,9 X$$

$$X = S / 0,9$$

X – wydatek kwalifikowalny ogółem,

S – suma wydatków kwalifikowalnych z wyłączeniem wydatku na zakup nieruchomości niezabudowanej,

0,9 – wartość dzielnika ilorazu, który wynika z informacji, że 90% kosztu kwalifikowanego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztów gruntów.

Jedynie 10% tak otrzymanego kosztu kwalifikowanego ogółem może stanowić koszt zakupu gruntu.

Przykład

Koszt zakupu gruntu wynosi 50 000 zł, a całkowite koszty kwalifikowalne projektu (bez kosztów gruntu) wynoszą 180 000 zł. Należy obliczyć koszt kwalifikowalny gruntu, który jest objęty limitem 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

$$S = 0,9X$$

$$180\,000 = 0,9X$$

$$X = 180\,000 : 0,9$$

$$X = 200\,000$$

$$200\,000 \text{ zł} \cdot 10\% = 20\,000 \text{ zł}$$

- 9.7 Zakup nieruchomości zabudowanej kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR do wysokości 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (z wyłączeniem wydatku na zakup nieruchomości zabudowanej mieszkalnej/lokalu mieszkalnego), jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- cena nabycia nieruchomości nie przekracza jej wartości rynkowej, a wartość nieruchomości została potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę;

- nieruchomość wykorzystywana będzie tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz umową o dofinansowanie projektu;
- nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu;
- zakup nieruchomości przewidziano we wniosku i uwzględniono w umowie o dofinansowanie projektu.

Przez pojęcie nieruchomości zabudowanej należy rozumieć nieruchomość zabudowaną/lokal użytkowy z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej.

Obliczając maksymalną wysokość kosztu kwalifikowanego nieruchomości zabudowanej należy posłużyć się poniższym wzorem:

$$S = 0,9 X$$

$$X = S / 0,9$$

X – wydatek kwalifikowalny ogółem,

S – suma wydatków kwalifikowalnych z wyłączeniem wydatku na zakup nieruchomości zabudowanej,

0,9 – wartość dzielnika ilorazu, który wynika z informacji, że 90% kosztu kwalifikowanego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztów nieruchomości zabudowanej.

Jedynie 10% tak otrzymanego kosztu kwalifikowanego ogółem może stanowić koszt zakupu nieruchomości zabudowanej.

Przykład

Koszt zakupu nieruchomości zabudowanej wynosi 50 000 zł, a całkowite koszty kwalifikowalne projektu (bez kosztów nieruchomości zabudowanej) wynoszą 180 000 zł. Należy obliczyć koszt kwalifikowalny nieruchomości zabudowanej, który jest objęty limitem 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

$$S = 0,9X$$

$$180\ 000 = 0,9X$$

$$X = 180\ 000 : 0,9$$

$$X = 200\ 000$$

$$200\ 000\ \text{zł} \cdot 10\% = 20\ 000\ \text{zł}$$

- 9.8 W przypadku zakupu nieruchomości z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków operat, o którym mowa w ppkt 9.4. powinien wyszczególniać wartość gruntu i wartość budynków. W tym przypadku **wartości budynków nie uwzględnia się w wydatkach kwalifikowalnych.** Wartość gruntu jest kwalifikowalna na zasadach określonych dla zakupu nieruchomości niezabudowanej, czyli do 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych. Koszt wyburzenia budynku jest w całości wydatkiem kwalifikowalnym.

- 9.9 Kwalifikowalny będzie również koszt wyburzenia budynku, o ile jest on niezbędny do realizacji projektu, oraz został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.
- 9.10 Opłata za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej lub leśnej może być uznana za wydatek kwalifikowalny w takim zakresie, w jakim wyłączenie jest niezbędne dla realizacji projektu. Na wyłączonym gruncie musi powstać infrastruktura, zgodnie z typami projektów określonymi w działaniach/poddziałaniach RPO WiM na lata 2007-2013.
- 9.11 Kwestie związane z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania są uregulowane w ustawie Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Wydatki poniesione przez Beneficjenta na obowiązkowy wykup nieruchomości lub obowiązkowe odszkodowania wynikające z ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, będą mogły być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostaną opisane we wniosku o dofinansowanie projektu, który stanowi załącznik do umowy o dofinansowania projektu oraz zostaną poniesione zgodnie z zasadami opisanymi w niniejszych Wytycznych. Warunkiem uznania wydatku za kwalifikowalny jest również zakończenie postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko oraz uzyskanie decyzji właściwego organu w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

10. Zakup środków trwałych.

Środki trwałe są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych. To składniki aktywów o przewidzianym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne i zdadne do użytku w momencie ich przyjęcia do eksploatacji, przeznaczone na własne potrzeby jednostki lub oddane do używania innym jednostkom na podstawie najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze. Środkami trwałymi są w szczególności: nieruchomości np. budynki, grunty, lokale spółdzielcze będące odrębną własnością, własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, maszyny i urządzenia, środki transportu, inwentarz żywy (Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 330).

- 10.1 Wydatek na zakup środka trwałego może być uznany za kwalifikowalny, jeśli środek trwały w całym okresie od jego zakupu do zakończenia realizacji projektu:
- a) będzie służył do realizacji projektu,
  - b) środek będzie ujęty w ewidencji księgowej Beneficjenta,
  - c) w przypadku używanego środka trwałego nie był on współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych, w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu. Dowodem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy.
- 10.2 Jeżeli cena nabycia używanego środka trwałego będzie wyższa, niż jego wartość rynkowa ustalona przez niezależnego rzeczoznawcę, różnica między ceną nabycia a wartością rynkową nie jest wydatkiem kwalifikowalnym. W przypadku dużych przedsiębiorców wydatki na zakup używanych środków trwałych są niekwalifikowalne.
- 10.3 Wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem nie są kwalifikowalne.

10.4 O instalacji środków trwałych traktuje punkt 11.1.

11. Instalacja środków trwałych.

11.1 Wydatek na instalację środka trwałego może być uznany za wydatek kwalifikowalny, o ile w ramach tego samego projektu kwalifikowalny jest wydatek na nabycie (zakup lub leasing) tego środka trwałego.

12. Amortyzacja środków trwałych – zgodnie z częścią D punkt 35.3.

13. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych.

13.1 Wydatek na zakup wartości niematerialnej lub prawnej może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, jeśli wartość ta:

- zostanie nabyta od strony trzeciej na warunkach rynkowych, oraz
- zostanie ujęta w aktywach nabywcy, oraz
- będzie wykorzystywana wyłącznie przez nabywcę.

13.2 W przypadku dużych przedsiębiorców wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej uwzględnia się w wysokości nieprzekraczającej 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.

14. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

14.1 Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej może być uznany za kwalifikowalny, jeśli:

- spełnione są warunki określone odpowiednio w pkt 9, 10, 11, oraz
- spełnione są warunki określone w niniejszym punkcie.

14.2 Wydatek leasingobiorcy poniesiony na spłatę części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatek leasingodawcy na nabycie przedmiotu leasingu nie został uznany za wydatek kwalifikowalny,
- maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa, niż kwota na którą opiewa dowód zakupu wystawiony leasingodawcy, przez dostawcę współfinansowanego dobra. Wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia IZ ww. dowodu zakupu w celu udokumentowania wysokości wydatku kwalifikowalnego,
- wydatek jest poniesiony w okresie realizacji projektu i dotyczy raty leasingowej, której termin płatności przypada w okresie realizacji projektu,
- w przypadku, gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja

następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym,

- umowa leasingu będzie zawierać opcję sprzedaży środków trwałych będących przedmiotem tej umowy na rzecz Korzystającego (leasingobiorcy), za cenę wskazaną w umowie leasingu lub gwarantuje Korzystającemu (leasingobiorcy) prawo do przejęcia własności tych rzeczy bez dodatkowego świadczenia,
- w przypadku, gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza końcową datę kwalifikowalności wydatków, wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania są wyłącznie wydatki leasingobiorcy, które zostały faktycznie poniesione nie później niż w dniu 30 czerwca 2015 r.,
- leasingobiorca zobowiąże się do przejęcia własności środków trwałych finansowanych leasingiem w terminie nie dłuższym niż 90 dni od zakończenia spłaty rat kapitałowych stanowiących wynagrodzenie przysługujące leasingodawcy z tytułu leasingu prowadzącego do przeniesienia własności środków trwałych na leasingobiorcę.

14.3 W przypadku leasingu zwrotnego wydatek związany z ponownym nabyciem przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę nie jest wydatkiem kwalifikowalnym.

14.4 Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej przy zastosowaniu techniki finansowania innej niż leasing może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatki związane z zastosowaniem tej techniki finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie bądź umowy o dofinansowanie projektu, oraz
- Beneficjent wykaże, iż zastosowanie tej techniki finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

15. Roboty budowlane.

15.1 Wydatki na zakup materiałów lub robót budowlanych mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli przewiduje wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu,

15.2 Wydatki na przebudowę urządzeń obcych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli konieczność ich przebudowy wynika z projektu budowlanego,

15.3 Wydatki na odtworzenie nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi wynika z zezwolenia na zajęcie pasa drogowego,

15.4 Wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory mogą być uznane za kwalifikowane, jeżeli przewiduje wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu,

15.5 Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej,

- 15.6 W przypadku wydatku polegającym na zakupie nieruchomości bądź robotach budowlanych, kwalifikowalna jest jedynie ta część budynku, która jest niezbędna do realizacji inwestycji na zasadzie pro rata. Oznacza to, że kwalifikowalne będą tylko te wydatki, które dotyczą zakupu nieruchomości, bądź robót budowlanych, dotyczące części niezbędnych do realizacji projektu,

Zasada ta dotyczy również sytuacji, w których roboty budowlane lub zakup nieruchomości dotyczą wydatków, które na podstawie niniejszych wytycznych, stanowią wydatki niekwalifikowalne.

**16. Opłaty za usunięcie drzew i krzewów, opłaty za zajęcie pasa drogowego
wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem
prowadzonych robót.**

- 16.1 Zgodnie art. 83 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, „usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić, z zastrzeżeniem ust. 2, po uzyskaniu zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na wniosek posiadacza nieruchomości, który nie jest jej właścicielem – do wniosku dołącza się zgodę jej właściciela.” Ponadto, zgodnie z art. 84 ust. 1 i 2 ustawy „Posiadacz nieruchomości ponosi opłatę za usunięcie drzew lub krzewów. Opłaty nalicza i pobiera organ właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów”,

Opłaty za usunięcie drzew lub krzewów mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez Beneficjenta na rzecz innego podmiotu.

- 16.2 Zgodnie z art. 40 ust 3 ustawy o drogach publicznych „Za zajęcie pasa drogowego pobiera się opłatę”. Ustęp 11 w/w artykułu stanowi, iż „Opłatę, o której mowa w ust. 3, nalicza i pobiera, w drodze decyzji administracyjnej, właściwy zarządca drogi przy udzielaniu zezwolenia na zajęcie pasa drogowego”. Zgodnie z art. 2a ustawy drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, natomiast drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne stanowią własność właściwego samorządu województwa powiatu lub gminy.

Opłaty za zajęcie pasa drogowego mogą zostać uznane za kwalifikowalne, jeśli zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez Beneficjenta na rzecz innego podmiotu,

- 16.3 w przypadku zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robót, zezwolenie na zajęcie pasa drogowego powinno określać warunki przywrócenia pasa do poprzedniego stanu użyteczności. W przypadku, gdy zezwolenie nałożyło na Beneficjenta obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót, to wydatki związane z odtworzeniem jezdni poza pasem prowadzonych robót będą mogły być uznane za kwalifikowalne.

17. Wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000.

- 17.1 W przypadku projektów realizowanych na terenach cennych przyrodniczo, a w szczególności na terenach objętych programem Natura 2000, wydatkami niekwalifikowalnymi są wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi.

18. Najem nieruchomości lub ich części.

- 18.1 Wydatek na najem nieruchomości lub jej części może być uznany za wydatek kwalifikowalny pod warunkiem, że wynajmowana nieruchomość (część nieruchomości) jest wykorzystywana wyłącznie na cele projektu. Dodatkowo Beneficjent musi wykazać prawo do nieruchomości na okres 5 lat od daty finansowego zakończenia projektu lub 3 lat w przypadku MŚP (np. przedkładając umowę zawierającą termin na jaki została zawarta).

Wydatek na najem nieruchomości nie jest wydatkiem kwalifikowanych w działaniach/poddziałaniach w których został jako taki wskazany w części trzeciej – wykaz wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowanych.

19. Wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy).

- 19.1 W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane pożyczki, za wydatki kwalifikowalne uznaje się kwoty udzielonych pożyczek.
- 19.2 W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane poręczenia, za wydatki kwalifikowalne uznaje się kwotę niezbędną do pokrycia udzielonych gwarancji, określoną przez niezależnego audytora.
- 19.3 W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego obejmowane są akcje lub udziały, za wydatki kwalifikowalne uznaje się kwoty, za które zostały objęte akcje lub udziały.

20. Wkład niepieniężny.

- 20.1 Wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz.
- 20.2 Wkład niepieniężny może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny pod następującymi warunkami:
- wartość wkładu niepieniężnego może zostać w niezależny sposób wyceniona oraz - jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana,
  - w przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady określone w pkt 9 i 10.
- 20.3 W przypadku wniesienia przez Beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie ze środków programu operacyjnego nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

Kwota dofinansowania dla projektu w ramach RPO WiM na lata 2007-2013	≤	wydatki kwalifikowalne – wkład niepieniężny
---	----------	--

21. Pozostałe wydatki.

21.1 Wydatki inne, niż określone w pkt 9-20 i 22-24 mogą zostać uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi wniosek aplikacyjny będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu, a IZ/IP/IP II uzna argumentację Beneficjenta, że wydatki są niezbędne do realizacji projektu.

22. Postanowienia szczególne w zakresie wydatków na mieszkalnictwo.

22.1 Wydatki poniesione na mieszkalnictwo mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod następującymi warunkami:

- wydatki te muszą zostać poniesione w ramach projektów wpisujących się w zintegrowane plany rozwoju miejskiego (lokalne programy rewitalizacji),
- wydatki ponoszone są wyłącznie na:

a) renowację wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych tj.:

- odnowę następujących części głównej struktury budynku: dach, fasada, okna i drzwi fasady, klatka schodowa, korytarze wewnętrzne i zewnętrzne, wejście i jego struktury zewnętrzne, windy;
- instalacje techniczne budynku;
- działania w zakresie oszczędności energetycznej.

23. Działania termomodernizacyjne.

23.1 Wydatki planowane lub poniesione na działania związane z kompleksową termomodernizacją są kwalifikowalne z zastrzeżeniem pkt. 35 Części D - Wydatki niekwalifikowalne

C. Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem

24. Postanowienia ogólne.

24.1 Część dotyczy wydatków związanych z zarządem, wynagrodzeniami i zarządzaniem projektem. Wydatków określone w punktach 25, 26, 27 i 28 stanowią wydatek kwalifikowalny w następujących przypadkach:

- w przypadku projektów pomocy technicznej, zgodnie z listą wydatków kwalifikowalnych umieszczonych w części II wytycznych;
- w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa, wyłącznie w przypadku wydatków poniesionych przez specjalnie utworzone biuro ds. realizacji projektu. Biuro jest tworzone przez partnerów projektów w celu realizacji, zarządzania, monitorowania i rozliczania projektu. Biurem projektu nie może być np. wydział w ramach urzędu, a jedynie wyodrębniona poza podmioty realizujące projekt, jednostka organizacyjna;
- w ramach poddziałań osi priorytetowej przedsiębiorczość określonych w części dotyczącej wydatków niekwalifikowalnych.

24.2 Wydatki określone w punktach 29, 30, 31 są kwalifikowalne, o ile zapisy części trzeciej – wykaz wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych nie stanowią inaczej.

25. Wynagrodzenia.

- 25.1 Wydatek na wynagrodzenie pracownika jest kwalifikowalny, jeżeli pracownik poświęca 100% czasu pracy finansowanego z projektu na działania związane z realizacją projektu **w ramach tej części etatu**, jaką pracownik poświęca na działania związane z projektem oraz:
- a. powierzenie pracownikowi zadań przy realizacji projektu nastąpiło na piśmie,
  - b. umowa o dofinansowanie projektu przewiduje kwalifikowalność wydatków na wynagrodzenia.
- 25.2 Wydatkami kwalifikowalnymi mogą być również premie, o ile spełnione są następujące warunki:
- a. premie zostały przewidziane w regulaminie danej instytucji,
  - b. nie wprowadzono ich w momencie, gdy instytucja zaczęła przygotowywać się do realizacji projektu,
  - c. potencjalnie obejmują wszystkich pracowników danej instytucji.
- 25.3 Wydatki na obciążenia publicznoprawne, nakładane na pracodawcę w związku z wypłatą wynagrodzenia uznanego za wydatek kwalifikowalny, stanowią również wydatki kwalifikowalne.
- 25.4 W przypadku projektów dotyczących projektów promocyjnych i informacyjnych, koszty „tłumaczy”, o których mowa w punkcie 34.11 mogą być kwalifikowalne na podstawie umów zlecenia i umów o dzieło.

26. Inne świadczenia dla osób fizycznych.

- 26.1 Wydatki na świadczenia dla osób fizycznych (np. stypendia, świadczenia związane z aktywizacją zawodową) mogą być uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

27. Pozostałe wydatki bieżące.

- 27.1 Wydatek bieżący (np. delegacje, zakup materiałów) może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, jeśli w całości służył realizacji projektu i został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu oraz w umowie o dofinansowanie projektu.

28. Wydatki związane z ogólnym zarządkiem.

- 28.1 Przez wydatek związany z ogólnym zarządkiem rozumie się wydatek bieżący, którego poniesienie jest niezbędne dla realizacji projektu, ale niemożliwe jest przyporządkowanie całości wydatku do projektu (może dotyczyć to np. wydatków na ogrzewanie, usługi telekomunikacyjne, użytkowanie pomieszczeń).
- 28.2 Wydatek związany z ogólnym zarządkiem może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, pod następującymi warunkami:
- a. podstawą do kalkulacji wydatku związanego z ogólnym zarządkiem jest kwota wydatków rzeczywiście ponoszonych,
  - b. wydatek związany z ogólnym zarządkiem jest obliczany jako określony procent kwoty wydatków rzeczywiście ponoszonych.

- 28.3 Wydatki związane z ogólnym zarządzeniem mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości **8%** całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu.
- 28.3 W przypadku projektów objętych pomocą publiczną wydatki takie jak opłaty czynszowe, opłaty za wynajem, energię oraz ogrzewanie w okresie przygotowanie bądź realizacji projektu nowej inwestycji stanowią koszt niekwalifikowalny.

Odnośnie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., art. 43, pkt. 4. ppkt c.

29. Kwalifikowalność nadzoru.

- 29.1 W przypadku robót budowlanych nadzór inwestorski, autorski, konserwatorski oraz koszt inżyniera projektu (kontraktu) są kwalifikowalne pod warunkiem umieszczenia takiej kategorii wydatku we wniosku o dofinansowanie projektu stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. W przypadku rozporządzenia w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej koszty takie mogą być kwalifikowalne wyłącznie, gdy są związane (zintegrowane) z kosztami inwestycyjnymi, tj. muszą być ponoszone w tym samym czasie, co prace na gruncie, budynkach, maszynach oraz muszą być uznawane za część tej samej transakcji. Jeżeli powyższe koszty nie są zintegrowane z kosztami inwestycji, będą kwalifikowalne wyłącznie w odniesieniu do Beneficjentów będących MŚP.

30. Inwestor zastępczy.

- 30.1 Wydatek poniesiony przez Beneficjenta na rzecz inwestora zastępczego w ramach RPO WiM będzie stanowił koszt kwalifikowalny, o ile wydatek został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu i umowie dofinansowania projektu, oraz został poniesiony zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych. Inwestor zastępczy (jeśli dotyczy) wybierany zgodnie z Ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. W przypadku rozporządzenia w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej koszty takie mogą być kwalifikowalne wyłącznie, gdy są związane (zintegrowane) z kosztami inwestycyjnymi, tj. muszą być ponoszone w tym samym czasie, co prace na gruncie, budynkach, maszynach oraz muszą być uznawane za część tej samej transakcji. Jeżeli powyższe koszty nie są zintegrowane z kosztami inwestycji, będą kwalifikowalne wyłącznie w odniesieniu do Beneficjentów będących MŚP.

31. Wydatki na zarządzanie projektem.

- 31.1 Wydatki na analizy i ekspertyzy niezbędne do realizacji projektu mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.
- 31.2 Wydatki na audyt projektu mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli audyt jest wymagany przepisami prawa lub postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu.
- 31.3 **Wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem nie są kwalifikowalne.**

31.4 Wydatki na zakup wyposażenia innego niż środki trwałe, służącego do zarządzania projektem mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne.

W/w wydatki na zarządzanie projektem mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości **8%** całkowitych wydatków kwalifikowanych w ramach projektu.

32. Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

32.1 Wydatki na pokrycie opłat związanych z prowadzeniem **odrębnego** rachunku bankowego na potrzeby projektu mogą być uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu stanowiący załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

32.2 Wydatki na pokrycie opłat od transakcji finansowych dokonywanych w związku z realizacją projektu (np. opłat od przelewów bankowych) mogą być uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu stanowiący załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

32.3 Wydatki poniesione na ustanowienie instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli obowiązek ustanowienia zabezpieczenia wynika z postanowień umowy o dofinansowanie.

32.4 Wydatki poniesione na obowiązkowe ubezpieczenia lub gwarancje mogą być uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

32.5 W przypadku projektów objętych pomocą publiczną w/w wydatki stanowią koszt niekwalifikowalny.

33. Wydatki na promocję projektu.

33.1 Wydatki na działania służące informacji o projekcie, wymagane przepisami art. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

33.2 Zakres wydatków kwalifikowalnych na działania dotyczące informacji i promocji, określony w pkt 33.1, może zostać rozszerzony postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu.

33.3 Szczegółowe zasady oraz wydatki na promocję i informację określone zostały w dokumencie „Obowiązках beneficjentów” w zakresie prowadzenia działań informacyjnych.

33.4 W przypadku projektów objętych pomocą publiczną koszty związane z promocją projektu stanowią koszt niekwalifikowalny.

34. Wydatki dotyczące projektów promocyjnych i informacyjnych.

34.1 Koszty związane z opracowaniem, produkcją i upowszechnieniem (jeśli dotyczy) materiałów informacyjnych i promocyjnych (m.in.: wydawnictw, materiałów prasowych, broszur, folderów, spotów radiowych, telewizyjnych, kampanii reklamowych i informacyjnych, pamiątek, gadżetów, emblematów regionalnych, lokalnych),

- 34.2 Koszty związane z tworzeniem i utrzymaniem strony internetowej,
- 34.3 Koszty związane z organizacją i obsługą spotkań informacyjno-doradczych, seminariów, wystaw, targów oraz innych imprez o charakterze informacyjnym, promocyjnym, konkursowym (w tym np. wynajem pomieszczeń, catering, honoraria wykładowców),
- 34.4 Koszty związane z tworzeniem, wyposażeniem i utrzymaniem standów informacyjnych,
- 34.5 Koszt bazy danych, ekspertyz, analiz,
- 34.6 Koszty związane z przygotowaniem strategii, koncepcji, planów (np. funkcjonowania regionalnego systemu obsługi inwestora) na potrzeby procesu realizacji projektu,
- 34.7 Koszty rozbudowy Regionalnego Systemu Rezerwacji i Informacji Turystycznej,
- 34.8 Koszty tworzenia i popularyzacji produktów turystycznych i regionalnych,
- 34.9 Koszty obsługi stoiska na imprezie targowo-wystawienniczej,
- 34.10 Koszty przejazdów, dojazdów i noclegów (z wyłączeniem zakwaterowania przedstawicieli Beneficjenta wcześniej niż jeden dzień przed i nie później niż jeden dzień po targach i wystawach), wyżywienia Beneficjenta uczestniczącego w takich działaniach jak: wizytacja, organizacja krajowych lub zagranicznych targów i wystaw, konferencji i seminariów oraz misji gospodarczych do i z regionu oraz udział w krajowych lub zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy, udział w krajowych lub zagranicznych konferencjach, seminariach i misjach gospodarczych do i z regionu - maksymalnie w wysokości diety zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 05.02.2013, poz. 167).
- 34.11 Koszty związane z organizacją i udziałem w krajowych i międzynarodowych imprezach wystawienniczo-targowych oraz wydarzeniach promocyjnych, w tym koszty obejmujące m.in.:
- wynajęcie powierzchni wystawienniczej, zabudowy stoiska, wstępu na teren targów, wystaw, czy innych imprez gospodarczych,
  - transport eksponatów (wraz z ubezpieczeniem i odprawą celną) w związku z udziałem w imprezach gospodarczych,
  - wpis do katalogu targowego i opłata rejestracyjna,
  - przygotowanie i druk materiałów promocyjnych w związku z udziałem w imprezie,
  - transport i zakwaterowanie osób uczestniczących w imprezach,
  - tłumacze,
  - oprawa multimedialna.
- 34.12 Koszty związane z opracowaniem znaków towarowych oraz koszty dotyczące ich rejestracji.

D. Wydatki niekwalifikowalne

35. Wydatki niekwalifikowalne

35.1 W żadnym wypadku nie są kwalifikowalne wydatki na:

- a) pokrycie odsetek od zadłużenia lub innych kosztów kredytu,
- b) pokrycie kosztów prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut, oraz ujemne różnice kursowe,
- c) nabycie aktywów, które były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę ich nabycia,
- d) wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków jeżeli ich wartość przekracza 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z pkt 9.6). Dotyczy to również projektów objętych pomocą publiczną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- e) wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej jeżeli ich wartość przekracza 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z punktem 9.7), Dotyczy to również projektów objętych pomocą publiczną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- f) wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej mieszkalnej/lokalu mieszkalnego,
- g) aktualizacja dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu z wyłączeniem dokumentacji technicznej,
- h) pokrycie kosztów kar i grzywien, a także kosztów procesów sądowych oraz kosztów realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd, z zastrzeżeniem pkt 35.2,
- i) pokrycie kosztów związanych z umową leasingu, a w szczególności: podatku, marży finansującej, odsetek od refinansowania kosztów, kosztów ogólnych, opłat ubezpieczeniowych,
- j) podatek VAT, który Beneficjent może odzyskać zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r., Nr 54, poz. 535, z późn. zm),
- k) podatek od czynności aportu wnoszonego do spółek prawa handlowego i cywilnego,
- l) wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem,
- m) niekwalifikowalny jest wydatek na budowę/przebudowę/remont przyłączy: wodociągowego i kanalizacyjnego. Zgodnie z Ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. 2006 r., Nr 123, poz. 858, z późn. zm.) *przyłącze kanalizacyjne to odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej, natomiast przyłącze wodociągowe to odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym,*
- n) koszt zakupu nieruchomości jest w całości niekwalifikowalny, jeżeli zakup budynku był wspierany z funduszy europejskich w latach ubiegłych,
- o) koszt zakupu nieruchomości jest niekwalifikowalny, jeżeli na przeszkodzie wyburzenia budynku stoją przepisy prawa polskiego,

- p) koszty prac, które zostaną lub zostały sfinansowane ze środków premii termomodernizacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. Nr 223, poz. 1459, z późn. zm.) są kosztem niekwalifikowanym
  - q) w przypadku projektów podlegających pomocy publicznej koszty sporządzenie dokumentacji powykonawczej oraz opłaty z tytułu ubezpieczeń i gwarancji związanych z realizacją nowej inwestycji.
- 35.2 Wydatki związane z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, o ile zostały poniesione po uprzedniej akceptacji Instytucji Zarządzającej, Pośredniczącej oraz Pośredniczącej II stopnia i podane w formularzu wniosku o dofinansowanie projektu.
- 35.3 Amortyzacja środka trwałego stanowi wydatek niekwalifikowany.

CZĘŚĆ TRZECIA - WYKAZ WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH I NIEKWALIFIKOWANYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH OSI PRIORYTETOWYCH RPO WiM NA LATA 2007-2013

Oś priorytetowa I Przedsiębiorczość

1.1 Inwestycje w infrastrukturę badawczą instytucji B+RT oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych).

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31.1 i 31.2),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32) - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną koszty związane z usługami finansowymi i zabezpieczeniem są wydatkiem niekwalifikowalnym,
- wydatki na promocję projektu (punkt 33) w przypadku projektów objętych pomocą publiczną koszty związane z promocją projektu są wydatkiem niekwalifikowalnym,.

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.1

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo – rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia.
- zakup nieruchomości, jeżeli nie jest on niezbędny dla realizacji projektu i stanowi jedyny lub główny wydatek kwalifikowalny w ramach projektu,

- wydatki na zakup środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych nie związanych bezpośrednio z projektem,
- wydatki na zakup środka transportu,
- amortyzacja środków trwałych,
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000,
- wydatek na najem nieruchomości lub ich części,
- wydatki na instrumenty finansowe (punkt 19 części B),
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki poniesione na mieszkalnictwo,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów 29, 30, 31.1, 31.2, 32 i 33.

1.2 Tworzenie parków technologicznych, przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych). Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- wydatki poniesione na nadzór (punkt 29),
- wydatki poniesione na rzecz inwestora zastępczego (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31.1 i 31.2),
- zakup nieruchomości niezabudowanej, o której mowa w punkcie 9.6,

- zakup nieruchomości zabudowanej, o której mowa w punkcie 9.7,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32) - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną koszty związane z usługami finansowymi i zabezpieczeniem są wydatkiem niekwalifikowalnym,
- wydatki na promocję projektu (punkt 33) w przypadku projektów objętych pomocą publiczną koszty związane z promocją projektu są wydatkiem niekwalifikowalnym,.

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia,
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia,
- wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej jeżeli ich wartość przekracza 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z punktem 9.6),
- wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej jeżeli ich wartość przekracza 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z punktem 9.7),
- wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej mieszkalnej i lokalu mieszkalnego,
- amortyzacja środków trwałych,
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000,
- wydatki na zakup środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych nie związanych bezpośrednio z projektem,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na instrumenty finansowe (punkt 19 części B),
- wydatki poniesione na mieszkalnictwo,

- wydatki szkoleniowe,
- wydatek związany z zakupem środka transportu,
- wydatki związane z zarządzaniem projektem, o których mowa w punktach: 24, 25, 26, 27, 28, , 31.3 - 31.4, , 32, 33 (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną), 34 części C.

1.3 Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.3

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych).

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31.1 i 31.2),
- wydatki na promocję projektu (punkt 33),
- zakup nieruchomości niezabudowanej, o której mowa w punkcie 9.6,
- zakup nieruchomości zabudowanej, o której mowa w punkcie 9.7.

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.3

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia.
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia.
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo – rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie

ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia.

- wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej jeżeli ich wartość przekracza 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z punktem 9.6),
- wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej jeżeli ich wartość przekracza 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z punktem 9.7),
- wydatki na nabycie nieruchomości zabudowanej mieszkalnej i lokalu mieszkalnego,
- wydatki na zakup środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych nie związanych bezpośrednio z projektem,
- wydatki na zakup środka transportu,
- amortyzacja środków trwałych,
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000,
- wydatek na najem nieruchomości lub ich części,
- wydatki na instrumenty finansowe (punkt 19 części B),
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki poniesione na mieszkalnictwo,
- wydatki związane z zarządzaniem projektem, o których mowa w punktach: 24, 25, 26, 27, 28, 31.3 - 31.5, 33 (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną), 34 części C.

1.4 Budowa i rozbudowa klastrów o znaczeniu lokalnym i regionalnym

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.4.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych).

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych

rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych).

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządzeniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- wydatki, o których mowa w punktach 25.1 i 25.3, kwalifikowalne są wyłącznie w przypadku projektu polegającego na organizacji biura klastra (maksymalnie 1 etat),
- pozostałe wydatki bieżące, o których mowa w punkcie 27,
- wydatki na audyt projektu, (pkt 31.2),
- wydatki na promocję projektu (punkt 33),
- wydatki związane z projektami promocyjnymi i informacyjnymi, przy uwzględnieniu następujących zapisów:

w przypadku wydatków wymienionych w punkcie 34.10 kwalifikowalne są koszty 2 przedstawicieli Beneficjenta oraz 2 przedstawicieli każdego podmiotu wchodzącego w skład klastra.

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.4.

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia,
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia,
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy de minimis udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia wydatki na zakup prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej lub zabudowanej,
- zakup nieruchomości
- amortyzacja środków trwałych
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,

- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000,
- wydatki na zakup środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych nie związanych bezpośrednio z projektem,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na instrumenty finansowe,
- wydatki poniesione na działania termomodernizacyjne,
- wydatki poniesione na mieszkalnictwo,
- wydatki związane z organizacją wyjazdów studyjnych,
- wydatki związane z organizacją spotkań doradczych,
- wydatek związany z zakupem środka transportu innego niż określonego kodem 743 KŚT,
- wydatki związane z zarządzaniem projektem, o których mowa w punktach: 24, 25.2, 25.4, 26, 28, 29, 30, 31.1, 31.3, 31.4 części C,
- wydatki na promocje projektu punkt 33 (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną) części C,
- punkt 32 Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.
- wydatki dotyczące projektów promocyjnych i informacyjnych, o których mowa w punktach: 34.6, 34.7, 34.8.

1.5 Wsparcie MŚP – promocja produktów i procesów przyjaznych dla środowiska – Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II

1.6 Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II

1.7 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MŚP w zakresie innowacji i nowych technologii - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II

1.8 Wsparcie przedsięwzięć przemysłowo-naukowych - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II

1.9 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa - Zasady kwalifikowalności wydatków zgodnie z dokumentem przygotowanym przez IP II

1.10 Przygotowanie stref przedsiębiorczości

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.10

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowalnych).

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowalnych).

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (pkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (pkt 32),
- wydatki na promocję projektu (pkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.10

- wydatki związane z nabyciem nieruchomości,
- zakup środków trwałych nie związanych z budową, przebudową, rozbudową i modernizacją niezbędnej infrastruktury technicznej,
- wydatki związane z doposażeniem dotychczasowego obszaru strefy, mające na celu powiązanie z nowym terenem,
- wydatki związane z zakupem wartości niematerialnych i prawnych,
- wydatek na najem nieruchomości lub ich części,
- wydatki na instrumenty finansowe,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na mieszkalnictwo,

- wydatki związane z działaniami termomodernizacyjnymi,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem, o których mowa w punktach: 24, 25, 26, 27, 28, 33 (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną), 34 części C.

1.11 Regionalny System Wspierania Innowacji

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.11.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych).

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- wydatki, o których mowa w punktach 25.1 i 25.3, kwalifikowalne są wyłącznie w przypadku pracowników biura RSWI (maksymalnie 4 etaty). Wydatki te mogą być ponoszone od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu.
- pozostałe wydatki bieżące (punkt 27),
- wydatki związane z ogólnym zarządaniem w przypadku projektów objętych pomocą publiczną jest to wydatek niekwalifikowalny (punkt 28),
- wydatki poniesione na nadzór (punkt 29),
- wydatki poniesione na rzecz inwestora zastępczego (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem, o których mowa w punktach 31.2 – 31.4,
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia w przypadku projektów objętych pomocą publiczną jest to wydatek niekwalifikowalny (punkt 32),
- wydatki na promocję projektu w przypadku projektów objętych pomocą publiczną jest to wydatek niekwalifikowalny (punkt 33),
- koszty związane z opracowaniem, produkcją i upowszechnieniem materiałów informacyjnych i promocyjnych (m.in.: wydawnictw, materiałów prasowych, broszur, folderów, spotów radiowych, telewizyjnych, kampanii reklamowych i informacyjnych, pamiątek, gadżetów, emblematów regionalnych, lokalnych) - punkt 34.1,

- koszty związane z tworzeniem i utrzymaniem strony internetowej (punkt 34.2),
- koszty związane z organizacją i obsługą spotkań informacyjno-doradczych, seminariów, wystaw, targów oraz innych imprez o charakterze informacyjnym, promocyjnym, konkursowym (w tym np. wynajem pomieszczeń, catering, honoraria wykładowców) - punkt 34.3,
- koszty związane z tworzeniem, wyposażeniem i utrzymaniem standów informacyjnych (punkt 34.4),
- koszt bazy danych, ekspertyz, analiz (punkt 34.5).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.1.11.

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia,
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia,
- zakup nieruchomości,
- amortyzacja środków trwałych,
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000,
- wydatki na zakup środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych nie związanych bezpośrednio z projektem,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na instrumenty finansowe (punkt 19 części B),
- wydatki poniesione na mieszkalnictwo,
- wydatki szkoleniowe,
- wydatek związany z zakupem środka transportu,

- wydatki związane z zarządzaniem projektem, o których mowa w punktach: 24, 25.2, 25.4, 26, 31.1, 34.6 - 34.11 części C.

1.12 Instytucje otoczenia biznesu

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.2.1.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych).

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- Wydatki o których mowa w punktach 25.1 i 25.3 są kwalifikowalne wyłącznie w przypadku pracowników biura Beneficjenta (maksymalnie 4 etaty). Wydatki te mogą być ponoszone od momentu podpisania Umowy o dofinansowanie,
- pozostałe wydatki bieżące (punkt 27),
- Wydatki związane z ogólnym zarządaniem (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną jest to wydatek niekwalifikowalny) (pkt 28)
- Kwalifikowalność nadzoru (pkt 29),
- Inwestor zastępczy (pkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31.2),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną jest to wydatek niekwalifikowalny) (pkt 32),
- wydatki związane z promocją projektu (w przypadku projektów objętych pomocą publiczną jest to wydatek niekwalifikowalny) (pkt 33),
- Wydatki dotyczące projektów promocyjnych i informacyjnych, o których mowa w pkt 34.1 -34.4)

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.2.1. Instytucje otoczenia biznesu

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu udzielanej w ramach regionalnych programów

operacyjnych, wydane na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia.

- zakup nieruchomości, jeżeli nie jest on niezbędny dla realizacji projektu i stanowi jedyny lub główny wydatek kwalifikowalny w ramach projektu,
- amortyzacja środków trwałych,
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000,
- wydatki na zakup środków trwałych, wartości niematerialnych lub prawnych nie związanych bezpośrednio z projektem
- wydatki na instrumenty finansowe,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na mieszkalnictwo,
- wydatki związane z udziałem w konferencjach, seminariach,
- wydatek związany z zakupem środka transportu,
- Wydatki dotyczące projektów promocyjnych i informacyjnych, o których mowa w punktach 34.5-34.11,
- Wydatki szkoleniowe,
- Wydatki, o których mowa w punktach 24, 25.2, 25.4, 26, 31.1.

1.13 Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe

Wydatki kwalifikowalne w ramach Poddziałania 1.2.2

Wydatki kwalifikowane obejmują:

- 1) kwotę udzielonych poręczeń (poręczenia w przypadku których poręczone finansowanie – kredyt lub pożyczka - zostało faktycznie uruchomione), w przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane poręczenia,
- 2) kwotę udzielonych (faktycznie wypłaconych) pożyczek, w przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane pożyczki.

Wydatki niekwalifikowalne ramach Poddziałania 1.2.2

- 1) Środki pochodzące ze wsparcia, które w okresie obowiązywania umowy o udzielenie wsparcia nie zostały przekazane przedsiębiorcom w formie

- pożyczek lub z przeznaczeniem na pokrycie ryzyka, związanego z udzielonymi poręczeniami.
- 2) Wydatki związane z udzieleniem wsparcia w formie pożyczek lub poręczeń mikro, małym lub średnim przedsiębiorcom, które zostały przeznaczone dla przedsiębiorców nie mających siedziby na terenie województwa warmińsko – mazurskiego, którzy nie realizują inwestycji na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków w ramach Poddziałania 1.2.2 określone zostały w dokumencie pn.: „Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków dla instytucji prowadzących działalność pożyczkową/poręczeniową, dokapitalizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego „Warmia i Mazury” na lata 2007-2013, Oś priorytetowa 1: Przedsiębiorczość, Działanie 1.2 Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu, Poddziałanie 1.2.2 Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe.

1.14 System obsługi inwestora na poziomie regionalnym

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 1.2.3.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych), w szczególności:

- Pkt. 10 Zakup środków trwałych pod warunkiem, że są związane z organizacją akcji i imprez wystawienniczo-targowych oraz konferencji.
- Pkt. 11 Instalacja środków trwałych.
- Pkt. 13 Zakup wartości niematerialnych i prawnych.
- Pkt. 15 Roboty budowlane.
- Pkt. 18 Najem nieruchomości lub ich części.
- Pkt. 21 Pozostałe wydatki.

Wydatki związane z zarządzaniem projektem i jego obsługą, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych), w szczególności:

- Pkt. 24 Postanowienia ogólne.
- Pkt. 25 Wynagrodzenia (do wysokości **8%** całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu).
- Pkt. 27 Pozostałe wydatki bieżące.
- Pkt. 28 Wydatki związane z ogólnym zarządkiem.
- Pkt. 31 Wydatki na zarządzanie projektem.
- Pkt. 32 Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

Pkt. 33 Wydatki na promocję projektu.

Pkt. 34 Wydatki związane z projektami promocyjnymi i informacyjnymi, przy uwzględnieniu następujących zapisów:

- w przypadku kosztów opisanych w pkt. 34.10 i 34.13 kwalifikowane są koszty 10 przedstawicieli Beneficjenta,
- w przypadku kosztów opisanych w pkt. 34.11 i 34.14 kwalifikowane są koszty 5 przedstawicieli przedsiębiorcy nie więcej niż jeden z firmy.

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 1.2.3

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy de minimis udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia.
- wydatek na zakup prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej lub zabudowanej,
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki na instrumenty finansowe,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na mieszkalnictwo,
- wydatki na szkolenie personelu,
- wydatki na zakup środka transportu,
- koszty rozbudowy Regionalnego Systemu Rezerwacji i Informacji Turystycznej,
- koszty tworzenia i popularyzacji produktów turystycznych,
- amortyzacja środków trwałych.

1.15 Wspieranie wytwarzania i promocji produktów regionalnych

Wydatki kwalifikowalne w ramach działania 1.3

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych

rodzajów wydatków, punkt B z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowanych), w szczególności:

Pkt. 10 Zakup środków trwałych pod warunkiem, że są związane z organizacją akcji i imprez wystawienniczo-targowych oraz konferencji.

Pkt. 11 Instalacja środków trwałych.

Pkt. 13 Zakup wartości niematerialnych i prawnych.

Pkt. 18 Najem nieruchomości lub ich części.

Pkt. 21 Pozostałe wydatki.

Wydatki związane z zarządzaniem projektem i jego obsługą, kwalifikowalne są na podstawie Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C z uwzględnieniem wyłączeń (wydatków niekwalifikowalnych), w szczególności:

Pkt. 24 Postanowienia ogólne.

Pkt. 27 Pozostałe wydatki bieżące.

Pkt. 32 Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

Pkt. 33 Wydatki na promocję projektu.

Pkt. 34 Wydatki związane z projektami promocyjnymi i informacyjnymi, przy uwzględnieniu następujących zapisów:

- w przypadku kosztów opisanych w pkt. 34.10 kwalifikowalne są koszty 5 przedstawicieli Beneficjenta (organizatorzy).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach działania 1.3

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy de minimis udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, wydanego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) i obowiązującego w momencie udzielania wsparcia.
- wydatek na zakup prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej lub zabudowanej,
- roboty budowlane,
- opłaty za usunięcie drzew i krzewów,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,
- wydatki na instrumenty finansowe,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki na mieszkalnictwo,
- wydatki na wynagrodzenia,
- wydatki na świadczenia dla osób fizycznych wymienione w pkt 26,

- wydatki związane z ogólnym zarządem,
- wydatki związane z nadzorem,
- wydatki poniesione na rzecz inwestora zastępczego,
- wydatki na zarządzanie projektem,
- wydatki na szkolenie personelu,
- wydatki na zakup środka transportu,
- koszty rozbudowy Regionalnego Systemu Rezerwacji i Informacji Turystycznej,
- koszty tworzenia i popularyzacji produktów turystycznych,
- amortyzacja środków trwałych.

Oś Priorytetowa II Turystyka

2.1 Baza noclegowa i gastronomiczna

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.1.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych, poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.1

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych,
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji,
- wydatki na zakup środków transportu,
- wydatki na zakup sprzętu przeznaczonego do uprawiania turystyki aktywnej, w tym m.in. narciarskiej, górskiej, rowerowej, pieszej i wodnej (np. nart, rowerów),
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty dotyczące rozbudowy, modernizacji (w tym przebudowy) bazy noclegowej wszystkich typów jeżeli nie zakładają rozbudowy, modernizacji (w tym przebudowy) części noclegowej,
- droga inna niż droga wewnętrzna w ramach posesji,
- zagospodarowanie otoczenia w sąsiedztwie obiektu, nie służące bezpośrednio usługom w obiektach hotelarskich i innych obiektach w których świadczone są usługi hotelarskie.

2.2 Infrastruktura uzdrowiskowa

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.2.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),

- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 214, poz. 1661),
- wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych,
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji,
- wydatki na zakup środków transportu,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktu od 29 do 33.

2.3 Infrastruktura sportowo- rekreacyjna

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.3.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych, poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),

- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33),

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.3.

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599) wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych,
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji,
- wydatki na zakup środków transportu,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,

2.4 Publiczna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.4.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych, poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.4.

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599) wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych,
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji,
- wydatki na zakup środków transportu,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,

2.5 Dziedzictwo kulturowe

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.5.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych, poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.5

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie, a także odbudowa obiektów dziedzictwa kulturowego na cele, które nie miałyby związku z kulturą i turystyką (np. na cele mieszkalne lub cele administracyjne),
- wydatki na szkolenia pracowników obiektów kultury,
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji,
- wydatki na zakup środków transportu,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33.

2.6 Infrastruktura kultury

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.6.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych, poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 2.1.6.

- Wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599) wydatki na szkolenia pracowników obiektów kultury,
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji,
- wydatki na zakup środków transportu,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33.

2.7 Promocja województwa i jego oferty turystycznej

Wydatki kwalifikowalne w ramach działania 2.2.

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych, poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach działania 2.2.

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),

- wydatki na zakup środków transportu,
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji,
- wniesienie wkładu niepieniężnego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktu 31, 32 i 33,
- wydatki związane z projektami promocyjnymi i informacyjnymi zawarte w punkcie 34.11, 34.14 i 34.6.

Oś Priorytetowa III Infrastruktura Społeczna

3.1 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną

Wydatki kwalifikowalne w ramach działania 3.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach działania 3.1

- wydatki na zakup sprzętu używanego,
- zakup książek i innych publikacji,
- zakup środków transportu,
- zakup sprzętu i wyposażenia w ramach wydatków bieżących,
- koszty bieżących napraw sprzętu,

- koszty związane z umową leasingu(np.: podatek, marża, odsetki do refinansowania kosztów, opłaty ubezpieczeniowe),
- koszty sprzętu komputerowego, oprogramowania nie związanego z celem dydaktycznym projektu,
- koszt prac termomodernizacyjnych powyżej 20 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

3.2 Infrastruktura ochrony zdrowia

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 3.2.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 3.2.1

- wydatki poniesione na prace związane z działalnością nie objęte kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- koszty związane z realizacją projektów, w ramach, których wspierane będzie ratownictwo medyczne,
- koszty poniesione w ramach projektu, prowadzące do rozbudowy sektora ochrony zdrowia (zwiększenie liczby łóżek),

- zakup środków transportu,
- zakup sprzętu i wyposażenia w ramach wydatków bieżących,
- koszty ubiegania się i uzyskania certyfikatów zarządzania jakością,
- koszt prac termomodernizacyjnych powyżej 20 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu,
- wydatki na remont, modernizację i wyposażenie części administracyjnych nie związanych bezpośrednio z obsługą pacjentów,
- zakup używanego sprzętu,
- koszt zakupu sprzętu komputerowego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

3.3 Pozostałe infrastruktura społeczna

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 3.2.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 3.2.2

- wydatki poniesione na prace związane z działalnością nie objęte kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- koszty związane z realizacją projektów, w ramach, których wspierane będzie ratownictwo medyczne,

- koszty poniesione w ramach projektu, prowadzące do rozbudowy sektora ochrony zdrowia (zwiększenie liczby łóżek),
- zakup środków transportu,
- zakup sprzętu i wyposażenia w ramach wydatków bieżących,
- koszty ubiegania się i uzyskania certyfikatów zarządzania jakością,
- koszt prac termomodernizacyjnych powyżej 20 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu,
- wydatki na remont, modernizację i wyposażenie części administracyjnych nie związanych bezpośrednio z obsługą pacjentów
- zakup używanego sprzętu,
- koszt zakupu sprzętu komputerowego,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

Oś Priorytetowa IV Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast

4.1 Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 4.1.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- Kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 4.1.1

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania

pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr. 117, poz. 787);

- wydatki poniesione poza granicami obszarów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji,
- wydatki poniesione na mieszkalnictwo w ramach projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności,
- budowa budynków mieszkalnych,
- uzbrojenie i przygotowanie terenu pod budowę budynków mieszkalnych,
- remont, przebudowa indywidualnych mieszkań (prace budowlano-montażowe),
- rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych,
- zakup nieruchomości na cele mieszkaniowe,
- odbudowa obiektów,
- koszty remontu finansowane z wydatków bieżących,
- koszt zakupu sprzętu stanowiący więcej niż 50% wydatków kwalifikowanych,
- koszty związane ze składowaniem materiałów zawierających azbest,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.
- koszty związane ze składowaniem materiałów zawierających azbest.

4.2. Wzmocnienie funkcji społecznych

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 4.1.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- Kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),

- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 4.1.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr. 117, poz. 787);
- wydatki poniesione poza granicami obszarów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji;
- zakup nieruchomości na cele mieszkaniowe;
- odbudowa obiektów;
- koszt zakupu sprzętu stanowiący więcej niż 50% wydatków kwalifikowanych;
- koszty remontu finansowane z wydatków bieżących;
- koszty związane ze składowaniem materiałów zawierających azbest;
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33;
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

4.3 Rewitalizacja miast

Wydatki kwalifikowalne w ramach działania 4.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- Kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),

- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach działania 4.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr. 117, poz. 787),
- wydatki poniesione poza granicami obszarów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji,
- budowa budynków mieszkalnych,
- budowa budynków,
- odbudowa obiektów,
- adaptacja, przebudowa, remont budynków administracji publicznej na cele wyłącznie administracyjne, (z wyłączeniem ogólnodostępnych funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych),
- zakup obiektów, które będą wykorzystywane jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną (z wyjątkiem ogólnodostępnych funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych),
- uzbrojenie terenu pod budowę budynków mieszkalnych,
- remont, przebudowa indywidualnych mieszkań,
- rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych,
- zakup nieruchomości na cele mieszkaniowe,
- koszt zakupu sprzętu stanowiący więcej niż 50% wydatków kwalifikowanych,
- koszty związane ze składowaniem materiałów zawierających azbest,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

4.4 Restrukturyzacja terenów powojaskowych i poprzemysłowych

Wydatki kwalifikowalne w ramach działania 4.3

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- Kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33),

Wydatki niekwalifikowalne w ramach działania 4.3

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr. 117, poz. 787),
- wydatki poniesione poza granicami obszarów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji,
- budowa budynków mieszkalnych,
- adaptacja, przebudowa, remont budynków administracji publicznej na cele wyłącznie administracyjne, (za wyłączeniem ogólnodostępnych funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych),
- zakup obiektów, które będą wykorzystywane jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną (za wyjątkiem ogólnodostępnych funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych),
- uzbrojenie terenu pod budowę budynków mieszkalnych,
- remont, przebudowa indywidualnych mieszkań,
- rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych,
- zakup nieruchomości na cele mieszkaniowe,
- odbudowa obiektów,
- koszt zakupu sprzętu stanowiący więcej niż 50% wydatków kwalifikowalnych,
- koszty związane ze składowaniem materiałów zawierających azbest,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

Oś Priorytetowa V Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna

5.1 Infrastruktura kolejowa

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządkiem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowane w ramach poddziałania 5.1.1

- wydatki związane zarządkiem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

5.2 Tabor kolejowy

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na nabycie lub modernizację pasażerskiego taboru kolejowego w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktu 31, 32 i 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

5.3 Porty lotnicze

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.3

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.3

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 października 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych.
- wydatki na wspieranie działalności komercyjnej niezwiązanej bezpośrednio z podstawową działalnością portu lotniczego,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33.

5.4 Infrastruktura portowa

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.4

Prace przygotowawcze:

Koszty prac przygotowawczych kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599). Zgodnie z ww. rozporządzeniem prace przygotowawcze związane z przygotowaniem nowej inwestycji mogą rozpocząć się przed złożeniem przez przedsiębiorcę wniosku, jednak nie mogą być rozpoczęte wcześniej niż po dniu 1 stycznia 2009 r.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych. W przypadku projektów podlegających dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599) prace inwestycyjne związane z realizacją nowej inwestycji mogą rozpocząć się po złożeniu przez przedsiębiorcę wniosku.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.4

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów 29 i 30,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35,
- wydatki na wspieranie działalności komercyjnej niezwiązanej bezpośrednio z podstawową działalnością portu,
- zakup używanego sprzętu i środków trwałych.
- zakup sprzętu innego niż niezbędny do funkcjonowania portu (m.in. środki transportu – np. łodzie, pojazdy oraz przyczepy; meble i sprzęt biurowy).

5.5 Śródlądowe drogi wodne

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.5

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30), 0
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33),

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.5

- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35,
- zakup używanego sprzętu.

5.6 Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.6

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 5.1.6

- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35,
- zakup używanego sprzętu i używanych środków transportu,
- prace związane z infrastrukturą towarzyszącą inną niż wymieniona w Szczegółowym opisie osi priorytetowej Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna.

5.7 Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój lokalny

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.2.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 5.2.1

- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35,
- prace związane z infrastrukturą towarzyszącą inną niż wymieniona w Szczegółowym opisie osi priorytetowej Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna.

5.8 Infrastruktura energii elektrycznej

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 5.2.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 5.2.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

6. Oś Priorytetowa VI Środowisko przyrodnicze

6.1 Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 6.1.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych poza projektami podlegającymi dofinansowanie na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 6.1.1

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej

pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami z Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami
- zakup środków transportu, stanowiących samodzielny projekt, lub których łączna wartość przekracza 50% wartości całkowitej projektu,
- wydatki związane zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 17 i 35.

6.2 Gospodarka wodno-ściekowa

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 6.1.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządaniem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 6.1.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- zakup środków transportu na cele nierozzerwalnie związane z gospodarką wodno-ściekową, tj. inne niż eksploatacja i utrzymanie systemu wodno-ściekowego,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 17 i 35.

6.3 System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 6.1.3

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 6.1.3

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 17 i 35,
- zakup używanego sprzętu

6.4 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 6.2.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 6.2.1

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661),
- wydatki w ramach projektu, realizowane w budynkach mieszkalnych/indywidualnych mieszkaniach, z wyłączeniem wydatków na działania związane z wykorzystaniem energii odnawialnej realizowanych na potrzeby budynków wielorodzinnych (poza indywidualnymi mieszkaniami /domami),
- wydatki na zakup i montaż pomp ciepła wykorzystujących ciepło wód powierzchniowych lub powietrza,
- zakupu w ramach projektu agregatu prądotwórczego jako awaryjnego źródła zasilania dla wszystkich obiektów wnioskodawcy znajdujących się w jego władaniu, w tym tych, które pozostają poza projektem lub są już zasilane w energię np. z istniejącej sieci energetycznej,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 17 i 35.

6.5 Bezpieczeństwo ekologiczne

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 6.2.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych poza projektami podlegającymi dofinansowaniu na zasadach określonych w Rozporządzeniu MRR z 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599).

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 6.2.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- wydatki na zakup używanego sprzętu,
- wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 17 i 35.

Oś Priorytetowa VII Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

7.1 Tworzenie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Wydatki kwalifikowalne w ramach działania 7.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),

- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach działania 7.1

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

7.2 Usługi i aplikacje dla obywateli

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 7.2.1

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

- Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 7.2.1

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- wydatki na budowę, przebudowę i remont budynku z wyłączeniem wydatków na adaptację pomieszczeń w celu instalacji zakupionych środków trwałych,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

7.3 Usługi i aplikacje dla MŚP

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 7.2.2

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

- Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych,

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 7.2.2

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),
- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 29 do 33,
- wydatki na budowę, przebudowę i remont budynku z wyłączeniem wydatków na adaptację pomieszczeń w celu instalacji zakupionych środków trwałych,
- specjalistyczny sprzęt np. pomiarowy (wodomierze, podzielniki ciepła itp.),
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35.

7.4 Kształcenie kadr dla informatyki

Wydatki kwalifikowalne w ramach poddziałania 7.2.3

Prace przygotowawcze:

Koszty przygotowawcze kwalifikowalne są zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt A – wydatki związane z przygotowaniem projektu, niniejszych wytycznych.

Prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

- Wydatki kwalifikowalne są na podstawie zapisów Części drugiej - warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt B - Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu, niniejszych wytycznych.

Zgodnie z zapisami Części drugiej – warunki uznania za kwalifikowalne poszczególnych rodzajów wydatków, punkt C – Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem kwalifikowalne są następujące wydatki:

- kwalifikowalność nadzoru (punkt 29),
- inwestor zastępczy (punkt 30),
- wydatki na zarządzanie projektem (punkt 31),
- wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia (punkt 32),
- wydatki na promocje projektu (punkt 33).

Wydatki niekwalifikowalne w ramach poddziałania 7.2.3

- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599),
- wydatki poniesione niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy

de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562),

- wydatki związane zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem wymienione w punkcie C, z wyłączeniem punktów od 31 do 33,
- wydatki na budowę, przebudowę i remont budynku z wyłączeniem wydatków na adaptację pomieszczeń w celu instalacji zakupionych środków trwałych,
- koszty niekwalifikowalne wymienione w punkcie 35,
- wydatki na zakup prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanej lub zabudowanej,
- koszty ubiegania się i uzyskania certyfikatów zarządzania jakością,
- zakup używanego sprzętu.